

Smallingerland 18 Maj 1694

[voor zover leesbaar uit de microfiches; van sommige paginas zijn de delen bovenaan onderbelicht. Onleesbare delen of niet ontcijferbare delen zijn met aangegeven.]

... de Bijsitter Meyndert Cornelis als Commissaris beneffens Johannes Duijff Sects van Smallingerlandt ten sterffhuisse van **Aeltie Harckes**, in t levene wed wijlen **Ritserd Wijtses** ter instantie van Abe Diewes als geauthoriseerd Curator ad actum divisionis over de ses nagelatene minderjarige weeskinderen van **Aeltie Harckes** voornmt bij **Ritserd Wijtses** in echte verweckt. ... dat van de levende have, huysmanne reeuw, cooper tin ijsen werck, bedde bedslinnen linnen en wollen, samt huijsgerat gemaect silver leggend geldt vastigheden brieren en instrumenten uyt en inschulden, en wat wijders van Aeltie Harckes nagelaten is tot dato bij ons selfs kinderen pro indiviso qepo, ideert mach sijn al-les op aengeven van de oudste zn **Harcke Ritsers** die om sulx alles wel en getrouwelijck te doen fan der ietswel willens en wetens ... verswiegen ofte achter de hand te houden den behoorlijcken boel-eed daer teffens de aenhand van welgedachtige Bijsitter als Commissaris heeft gepresenteert dat den 18 Maj 1694.

Levendige Have

4 peerden, 12 koeijen, 2 ossen, 1 driejarigh rier, 2 bonte rieren, 4 hocklingen, 6 kalvers, 2 freische schapen met den ooi, 12 langhfante schapen met 12 lammen, 10 varken met 9 biggen, 5 korven met bijen, 9 hennen met 1 haen.

Huysmanne Reeuw

3 wagens, 1 wagenhiste, 3 sittelhaecken, 2 a 3 swiepen, 1 teervat, 1 bargetrogh, 1 paer halstooppen, 3 paar bijtens, 2 wagentomen, 1 peerd toom, 1 lijne van leer, 3 hibdene lijnen, 1 poffhussen, 3 jaegh lijnen, 1 dubbelde jaeghlijne, 2 paer ysere zijlen, 2 paer zijlen, 3 zijlbayen, 2 halsjocken, 2 paer sporen, 1 roscam, 1 capperson, 2 peerde decken, 2 peerde bongels, 1 halve ield, 1 tieme, 12 lijnstocken, 3 achterlijnen, 2 voorlijnen, 2 hoekeppelstocken, 1 koppelstock, 3 a 6 bijekorven met 5 a 6 opsetters, 2 hroodwagens, 2 dongbretten, 1 kloetie, 2 zeynen, 3 reckers, 2 schraeghsers, 3 hoyforcken, 3 zaetforcken, 1 donghforcke, 3 grijpen, 1 sticker, 1 bride, 2 hoypluckers, 1 vieuwen, 1 schoppe, 1 baggelscheppe, 1 veen grijpe, 1 loete, 1 schoffel, 3 leppen, 2 a 3 plancken, 1 oudt tiege onbadyckbaer, 2 a 3 lebbenocki, 1 keesplans, 3 keesvatten, 1 keeschuttel, 1 butterschuttel, 1 buttercop, 4 tynen, 2 suiypvarndels, 7 molkvatten, 1 halffkijntie, 1 dranckvat, 1 houten molkeimer, 5 bornemmers, 2 keesplancken, 2 roomschuttels, 2 suiypschuttels, 1 butterlaedt, 2 suiypvatties, 2 molchjoecken waeraff 1 met hettens, 1 teemse, 1 sorwe, 2 haringen en den spit, 4 flalien, een partij pisleer, 1 haplmes, 1 vlasbinder, 3 heeckels, 1 spijkerheekel, 1 wijpel, 1 vlasboecker, 3 wannen, 2 a 3 wanveilen, 1 varudelsmaet, 2 gaffels, 27 nieuw gemaecte hoosen, een partij gedorschen haver, een partij rogge doch is verkocht aen Andries Molenaar in Rottevalle, yder lopen tot 1 Cargls 15 Strs, ontrent 10 lopen Aalrogge in t landt, noch 2 lopen stal somer rogge in t landt, 4 achers haver uijtgesaeijt, negenachters boechwijt uijtgesaeijt, ongeveer een lopen boechwijt gedorschen, een partijhe sloen, een varndel lijnsaedt in t landt, 1 wadneth.

Coper Tin en Yserwerck

1 keesketel, 2 ketels, 4 eernemmers, 3 coperen potten, 1 ijseren pot, 1 coperen hoeckpanne, 1 vlahamie, 1 mingelen, 1 half mingelen, 10 tinnen pannen, 2 commen, 2 tafelborden, 2 melken pannen, 1 tin:cop, 4 beeckers, 1 tin:soutvat, 20 lepels met 2 stuckene, 4 brandwijns croeskes, 2 vuirbeckers, 2 tin:candelabers, 1 ijseren candelaber, 1 bierhahn, 2 haenscheeren, 1 decknaeld, 1 aschscheppe, 1 tange, 2 roosters, 1 strijckijser, 1 hael, 1 potseel, 1 hangijser, 1 eynster, 2 bryvoeten, 1 ijseren ellen, 3 sketon, 2 beijtels, 2 bijlen, 3 boren, een partij spijkers, 1 kort mes, 1 hackmes, 1 scheermes bij Tiebbe Rinnes be-rustende, 2 moeren, 1 slaege, 1 tiugel, 1 slaij, 1 deegen, , ... schamels, 2 ysporen, enige yseren instapels, 1 gatpriem, 1 knijptang, 1 buijgtang, 1 ijseren boutie, 1 ijseren lampe, 1 brandijser, 2 a 3 schapebollen.

Bed en Bedsleeren Linnen en Wollen

5 bedden, 5 peulen, 13 oorkussens, 1 spaense deecken, 1 gebont gevoerde deecken, 5 gevoerde deeckens, 1 ongevoerde deecken, 2 paer groene gordijnen & 2 ra-batten, 2 paer blauwe gordijnen en 2 rabatten, 1 schorsteens kleed, 1 stuck blaue selfredoek, een partij grouw lijnen geern, 2 stucken linnen bij de weven, 26 lackens, 6 peuldoecken, 8 vrouwenhemden, 19 slopen, 2 bontslopen, 1 tafellaecken, 3 blauwe schortdoecken, 2 grauwe schortdoecken, 5 friesche linnen mutsen, 12 duytsche mutsen, 9 wittenen doecken, 3 witte ondersten, 3 hoofddoecken, een partij hemdengoet, een swa..aijen schorldoek, een swart laeckens..ueyck, 1 paer kroonsaijen crayemouwen, 1 fildt overlijff, 1 paer sarsier halffmouwen, 1 rood laeckens rock, 1 blauw doeckens rock, 1 rood buffels rock, 1 paer syden mouwen, 1 paer swarte gebreyden hofen, 1 friesche mutse tromps, 8 agsacken, 1 paer

leersen, 1 partij creydgeern, 1 cleerlijne.

Huysgeraedt

1 kast, 1 schuttelbanck, 2 voetbanken, 1 setbanck, 1 tuijnbanck, 1 kiste, 1 backtrogh, 2 tafels, 10 stoelen, 2 stooven, 1 schabel, 2 tobben,
.... ..vat, 1 schilderye, 1 spiegel, 1 lanteern, 1 candelaber, 2 spijnties, 2 bijbels, 2 testamenten, 1 psalmboek, eenige oude boecken, 1 boeckkastie, 1 mangelbord en stock, 1 opsetter, 1 hroone, 1 wielen, 2 gladsteenen ensvel, eenige kammen, 7 houten tafelborden, 2 lepelborden, 1 handvat, 2 dosen, 1 lepel, 1 stooff, 1 cleenbesene, 1 wiegestoel,
6, 1 houten reck, 1 ley, 1 heerslaedt, 1 suypbord, 1 schemlie, 1 haspel, 1 muysevalle, 1 paer schalien, 12 1/2 pondt loden en yseren wichten, een partij piepen, een partij brandnige, 2 1/2 sijde speck, noch 2 stuckies speck, 3 halve barge coppen, 1 tonge, 5 a 6 worsten, 5 a 6 keersen, 1 hoechmiver.

Stien Werck

10 schaelen, 5 pannen - noch 2, 2 a 3 potten, 4 rood coppen, 18 set coppen, 2 startpannen, 1 gattiepanne, 2 lampen, 1 seerppot, 2 butterpanties, 2 kannen met hun lepels, 1 slijpstien.

Glasen

2 glazen vlessen.

Gemaect Silver

1 silveren onderriem, 1 silveren kettings met een silveren hoocker, 1 silveren sleuteltie, 1 spaense kluyt met eenige ringchies daer aen. silveren knopen,, 24 bloed knopen.

Leggend Geldt

-- in Harcke Ritserds gevonden
7 lichte schellingen a 5 1/2 Strs, 1 halve schellingh, 1 dubbeltie, 1 stuyver, 8 duyten.
-- een leeren buydel
8 golt.gls waer onder 1 ongemerckte, 2 Car.gls, 1 rygoort, 10 schellingen, 26 lichte schellingen a 5 1/2 Strs.
-- een blauw bont doeck met
179 lichte schellingen a 5 1/2 Strs.
-- een witte doeck met
31 ducaton, 2 halve ducaton, 1 driegulden, 1 goutgulden,
-- een linnen sackjen daerin
5 ducaton, 13 drieguldens, 20 daelders noch, 30 goutgulden, 1 halve rijgdaelder, 1 Cargls, 166 schellingen oud a 6 Strs, 1 ieverse schellingh, noch uyt selfs sack genomen om uyt te geven. 7 plaacet schellinge dus langh a 6 Strs.
-- een wit linnen sack daerin
204 lichte schellingen a 5 1/2 Strs, 2 vlabben, 3 halve schellingen, 7 dubbelties, 1 stuyver, 8 duyten, 19 elderse schellingen van 1681.
-- een bont sackie
een ongemaerckt goldgld, 1 Cargld.
-- noch een bont sackie met
5 slichte schellingen a 5 1/2 Strs, 5 duyten.
-- een doeck daerin
4 schellingen a 6 Strs, 2 schellingen a 5 1/2 Strs, 6 dr...., 2 Strs, 1 duyten.
-- een toutie daerin
1 schellinge a 6 Strs, 2 plaacet schellinge a 6 Strs, 1 schellinge a 5 1/2 Strs, 6 dubbelties, 1 stuyver.
-- een gordel daerin
343 lichte schellingen a 5 1/2 Strs.
-- noch in de kast
1 ongemerckte goltgulden, 1 schellingh a 5 1/2 Strs.
-- in Wytse Ritsers buydel
1 ducaton, 10 lichte schellingen a 5 1/2 Strs, 1 deventer stuyver, 4 duyten.

[Omstreeks 1694 werd het muntwezen in de Nederlanden hervormd. Er bestonden steeds vele munten van dezelfde naam maar met verschillende waarde naast elkaar (zoals de schellingen a 5 1/2 stuivers of a 6 stuivers [Strs]) en geslagen op verschillende plaatsen in de Nederlanden, ook daarbuiten. Het totaal aan beschreven geld is ongeveer 500 Cargld (Carolus guldens, 1 Cargld = 20 schelling).]

Vastigheden

Seekere Sate landts met de huysinge en schuyr hovinge bomen en plantagie in Opeynde by Ritsert Wytses ende Aeltie Harckes intijden echteluyden metter doot ontruymt.

Een vierdepart van seeckere Sate landts gelegen op Egbergeesten met bomen en plantagies cum annexis onder de clockslagh van Nyega by Wyts Jans cum uxore bewoont, met Foeke Beerns erfgen cum sociis mandeligh.
[De Egbertgeesten zijn lage landen ten zuiden, in de richting van Smalle Ee.]

Seeckere a en part en gerechtig=heijt in de Sate en landen met de huijsinge bomen en plantagie cum annexis pro quota tot Bergum by Wopke Sijmons als mede eygenaer, bewoont ende gebruyckt.

Sevende half madmaden gelegen tot Tzietierck waervan Goele Wijtses erfen van de vijff madden daervan part toebehoort.

..... madden inde stoecher...gelegen met Melle Wimmelts mandeligh.

Brieven en Instrumenten

Een Coopbrief en ingeloste Reversael bijde gedateert den 27 November 1680 wegens Jelle Wiegens en Marten Wiegens a en parten ende gerechtigheden van de Sate en landen in Opeijnde, en met Ritsert Wytses mandeligh toebehoort hebbende, ende aen Ritsert Wytses cum uxore voor 1000 ggls verkocht ende aen Jelle Wiegens voor de helfte oock voldaan quot met **A**.

[De gebroeders Wiegens hadden een deel van het bezit van de plaats in Opeinde van hun ouders (vader was Wyger Roelfs) geerfd, die SC21 in 1640 gebruikten; Ritsert Wytses bezat al het andere deel.]

Een scheydinge tusschen de erffgen van Tzies Sioerds in dato den 27 November 1680 wegens des selfs naegelatene goederen te weten inboelen, levendige have ende huysmannereeuw by hun wylen moeder voorn nagelaten ende by hun onderlighe ... ende wedersydts naeh..genomen quittance; met **B**
[Tzieds Sioerds is Ritsert Wytses moeder. Overleed zij November 1680?]

Een scheydelbrief in dato den 29 May 1668 tusschen Jelle Wytses ende Ritsert Wytses cum uxore wegens de goederen by hun tot dato & mandeligh gepossideert gemaect ende wedersydts genoten quoteert, met **C**.
[Is Jelle een broer van Ritsert? Ritsert trouwt in 1668, daarom opsplitsing van bezit?]

Contract tusschen Gerben Aesers ter eene ende Ritsert Wytses ter andere syde in dato den 21 December, volgens welke geblijckt Ritsert Wytses cum sociis by beschreyvinge te deele gevallen te zijn ses mad maden in een stuck van 12 mad tot Rijperkerck met Alle Rommerts erven mandeligh toebehorend als mede dat voornde Ritsert aen Gerben Aders 315 en a en Reynsch Sytses wed: 30 goltguldens heeft betaelt in uyt gelieert quot; met **D**. *[Rijperkerk ligt iets ten noorden van de weg Bergum Leeuwarden.]*

Een Coopbrief in dato 14 November 1673 wegens seeckere gedeelte van een mad maden op de Noordthemmen in wijlen Ritsert Sioerd camp gelegen bySibers cum sociis van ... voor 15 ggls **E**
[Is Ritsert Sioerd een broer van Tiets Sioerd? Helaas is er een dikke inktvlek op een cijfer in het jaartal.]

Een scheydinge ofte wandelbrief in dato den 15 April 1637 tusschen Tiets Sioerds en haer broeder Henne Sioerds opgerecht volgens welken onder anderen geblijckt Tiets Sioerds tegen haer vierde part Sate met haer broeder mandeligh in eygendom becomen te hebben ses mad op de hogewarren beneffens anderhalf honderd goutguldens toe met een peerd en bestemoers maden langhs huys, quot met **F**.
[Hinne Sioerds bezat en gebruikt in 1640 SC24 in Opeijnde, 3 kavels oostelijk van SC21.]

Scheydinge tusschen erffgen van Tiebbe Hennes in dato 18 may 1658 volgens welcken Michiel ende Tiets Sioerds te deele gevallen is acht mad maden hoylandt in Minnecamp alsoo genaemt met toehaecke die oock by hen is genoten; quoteert met **G**.
[Tiebbe Hennes is waarschijnlijk de broer van Geb Hennes, dus oom van Tiets en Hinne Sioerds.]

Een oblie dato den 20 Martii 1659 ter somma van 25 ggls tot laste van Taaecke Wybes en ten profyte van Ritsert Wytses waer ... den Debitur heeft laten stellen, dat de Crediteur voornde intussen di..sonde mogen gebruycken en als eygen vindiceren een mad maden in de woldwarren gelegen quot met Lit: **H**.
blijckene ende anderkant noch 10 gglds meerdere by Taaecke Wybes genotene zijn.
[Taaecke Wybes kan een kleinzoon zijn van van Taaecke Beerns en dus volle neef van Ritsert.]

Een obligatie van den 27 May 1688 ten profyte van Ritsert Wytses cum uxore ende laste van Wierd Hyles ten

somma van vijftig ggls Capitael met de intresten tegens 4 per cento zedert May 169- verschenen quateert met **J**.

Acte van infinnatie in dato den 11 Martii 1692 uyt de naem van Aeltie Harckes en Claes Alles gedaan aen Jannes Jelles ende Lottie Alberts wegens het aentafelen ende gebruycken van seecker legerstede op Opeynder kerckhoff ... infimanten toe behorede quoteert met: **K**.

Noch veele en verschydene quitancies, oude brieven ende notulen welcke vermits haer oudheyt als andere

Een Coopbrief in dato den 3 Januari 1628 van seeckere Sate landts in Opeynde door Michiel Ritsers aen Jan Hessels cum uxore voor 350 ggls verkost end ook Wytse Taaeckes en Tiets Sioerds echteluyden den 20 Februarii 1628 geinaert vermogens de ad indicatie achter de Coopbrief staende, quot met Litt. **L**.
[Michiel Ritsers is waarschijnlijk een aangetrouwde oom van Ritsert Wytseys; zie [rh9583.html](#).]

Een Coopbrief in dato den 31 October 1643 van seeckere dardepart ofte gerechtigheyt in seeckere Sate in Opeynde door Albert en Minnert Andries aen Michiel Sioerds voor 380 ggls vercogt quoteert met Litt: **M**.

Uijt en Inschulden

<i>Profytelyck</i>	<i>f</i>
Sytse Hayes wegens geldt hem geleent debet	4 -10 -0
Wijste Jans debet van huyr May 1694 verschenen	7 - 0 -0
Jan Claes debet van mad huyr	4 -13 -0
Bootes Jans debet wegens den vierendeel van een bolle	3 -10 -0
Taest Jans debet van een bigge	2 -10 -0

<i>Schadelyck</i>	
Jan Rienks compt van dongh	38 - 0 -0
Martsen Wiegens echtehuysvrouw van Abe Douwes compt als refte van meerdere somma wegens hem verkoste aenpart van de Sate in Opeynde by Ritsert Wytseys met ter doodt ontruymt de somma van drie hondert ggls dus aen <i>f</i>	420 - 0 -0
Wybren Saeckes compt wegens het doodtvat	10 - 0 -0
Tiebbe Hinnes compt van een half jaer schattingspecien in goedt: schattinge.	
Mr Fabir compt van bier	9 - 0 -0
Mr Jetso Magema compt van meesterloon	1 -18-11

Aldus gedaen, aengegeven, geïnventariseert en beschreven byde ten overstaen van de voornde Bijsitter ende Sects van Smallingelandt solemni mijn Sects handt, Actum als voornde
Duijff 1694

Overgenomen uit de archieven van de Provincie Friesland op de Kanselarij en uitgeschreven
Juni 2012, KSdB (verbeterd Nov 2014)